

CONSULTATIEREACTIE

Reactie van de Nederlandse Vereniging van Banken op de aanzet tot een regeling voor een Besloten vennootschap met maatschappelijk doel (BVM)

Datum: 7 mei 2021

Inleiding

De Nederlandse Vereniging van Banken (verder: 'NVB') heeft met belangstelling de aanzet gelezen die moet leiden tot een wettelijk geregelde Besloten Vennootschap met een maatschappelijk doel (BVM).

Blijkens de aanzet moet de invoering van de BVM het mogelijk maken dat ondernemingen met een maatschappelijk doel eenvoudig worden herkend en erkend. Dit moet de maatschappelijke doeleinden van een dergelijke onderneming beter voor het voetlicht brengen bij opdrachtgevers en andere betrokkenen, waaronder financiers.

De NVB ziet voordelen van een herkenbare en erkende ondernemingsvorm die aantoonbaar een maatschappelijk doel nastreeft. Wij plaatsen wel enkele kanttekeningen bij het voorstel zoals dat nu ter consultatie is voorgelegd.

1. Toegevoegde waarde

De voorgestelde regeling behelst geen nieuwe rechtsvorm, maar is eerder een label voor een maatschappelijke onderneming. Het label 'BVM' moet duidelijk maken dat er sprake is van een maatschappelijke onderneming, die niet primair is gericht op het realiseren van winst en uitkeren ervan aan aandeelhouders, maar op het inzetten van winst en kapitaal ter bevordering van maatschappelijke belangen.

De vraag is wat de voorgestelde regeling van de BVM aan bestaande wettelijke regelingen en bestaande beschikbare (private) duurzaamheidslabels toevoegt. Die toegevoegde waarde moet wel duidelijk zijn, want invoering van BVM levert immers ook maatschappelijke kosten op.

In vergelijking met de (reguliere) BV verschilt de regeling voor de BVM (onder meer) op de volgende punten: een verplichte statutaire maatschappelijke doelomschrijving, een min of meer vrijwillig gereguleerde winstuitkeringsbeperkingen en een verplichte verslaglegging over de maatschappelijke impact.

De NVB acht het wenselijk dat er duidelijkere criteria komen over nastreving van het maatschappelijke doel. Alhoewel een (te) strakke vermogens- of winstklem onwenselijk is vanuit investeringsoogpunt, is enige verduidelijking wel nodig. De regels hierover in de aanzet bieden naar oordeel van NVB de praktijk weinig houvast. Duidelijke wettelijke bepalingen, waarbij rekening wordt gehouden met een redelijke rendementseis van investeerders, zullen bijdragen aan het onderscheidend vermogen van de BVM. Marktpartijen weten bij de aanduiding "BVM" dan in ieder geval zeker dat er sprake is van maatschappelijke onderneming, die niet alle winst aan de aandeelhouders zal uitkeren, maar ook zal blijven investeren in het doel en zo maatschappelijke impact voorop wil stellen.

2. Toezicht op naleven van het maatschappelijk doel?

Als er duidelijkere criteria komen over de aanwending van winst en kapitaal voor het maatschappelijk doel, blijft de vraag bestaan of de BVM die maatschappelijke doelen in de

praktijk ook nastreeft en naleeft. Impactinvesteerdere of financiers zullen uiteraard ook niet investeren of financieren op basis van (alleen) het feit dat een onderneming het label BVM voert. Banken hanteren bijvoorbeeld eigen (strengere) toetsingscriteria ten aanzien van ESG.

Daarbij hebben banken ook rekening te houden met hun eigen poortwachtersfunctie. Misbruik van het label 'Maatschappelijke onderneming' is zonder regelmatige en onafhankelijke controle een voorzienbaar risico; denk hierbij bijvoorbeeld aan greenwashing.

Het verdient overweging om na te gaan of invoering van enige verplichting tot onafhankelijke toetsing op het naleven van de maatschappelijke doelen, aan de hand van duidelijke criteria, niet toch nuttig kan zijn. Marktpartijen moeten er immers vanuit kunnen gaan dat de desbetreffende BVM daadwerkelijk het maatschappelijke doel en de daaraan verbonden (rand)voorwaarden voor onder meer bestemming van winst en kapitaal, nastreeft en naleeft. Dit is voor de NVB en haar leden een belangrijk punt. Banken willen kunnen voorkomen dat zij betrokken raken bij ondernemingen die op papier een maatschappelijk doel nastreven, maar in de praktijk bijvoorbeeld alle winst aan de aandeelhouders uitkeren. Als de wetgever daarvoor in de regeling waarborgen biedt, bijvoorbeeld door een vorm van (onafhankelijk) toezicht of een verplichte raad van commissarissen, krijgt het label BVM toegevoegde waarde. In de voorgestelde regeling wordt hierin nu niet voorzien, behalve de toets van het statutaire doel bij oprichting.

3. Bestemming liquidatiesaldo

Wij lezen dat bij ontbinding een overschot na vereffening zal toekomen aan een andere BVM of voor een andere rechtspersoon die een ideëel of sociaal doel nastreeft. Overschot is al hetgeen na voldoening van schulden resteert. Een kapitaalverschaffer zal derhalve bij ontbinding niets meer terugontvangen op het ingelegde kapitaal. Dat zal potentiële investeerders onnodig terughoudend maken om te investeren in het eigen vermogen van een BVM. Wij kunnen ons voorstellen dat -in lijn met de winstbestemming 'bij leven' van de BVM- een deel van een overschotconform doelstelling zal worden aangewend voor een andere maatschappelijke onderneming of maatschappelijk doel, maar dat een deel ook beschikbaar is voor deze verschaffers van risicodragend kapitaal.

Conclusie

De NVB staat positief tegenover een wettelijk geregelde maatschappelijke ondernemingsvorm, die als zodanig herkenbaar en erkend wordt. De wettelijke regeling dient dan wel meer waarborgen te bevatten voor bestemming van winst en kapitaal. Als marktpartijen daarop kunnen vertrouwen, krijgt het label BVM echt toegevoegde waarde.

Contactinformatie

Jeroen Rommes
M
E rommes@nvb.nl
I www.nvb.nl